

๑๐

รูปแบบอาคารที่เหมาะสมสำหรับเขตอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของคลอง

เขตอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของคลองยังมีสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ซึ่งควรเก็บรักษาไว้ อาคารที่จะปลูกสร้างขึ้นใหม่ควรมีลักษณะเป็นอาคารทรงไทย หรืออาคารทรงไทยประยุกต์ก่ได้สูงเช่นเดียวกับเขตอนุรักษ์ชุมชนบวรินทร์น้ำ แต่เว้นระยะร่นจากแนวตลิ่งเข้าไปไม่น้อยกว่า 6 เมตร และปลูกต้นไม้เป็นฉากหน้าซ่อนอาคารที่อยู่ด้านหลัง เพื่อรักษาบรรยากาศความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์เอาไว้

๑๑

รูปแบบอาคารที่ไม่เหมาะสมสำหรับเขตอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของคลอง

หลีกเลี่ยงการปลูกอาคารยื่นล้ำเข้ามาในคลองหรือสร้างชิดแนวตลิ่ง เพราะจะเป็นการทำลายบรรยากาศความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ของคลอง

๑๒

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสม

ในเขตอนุรักษ์ชุมชนและสภาพแวดล้อมคลองอัมพวา

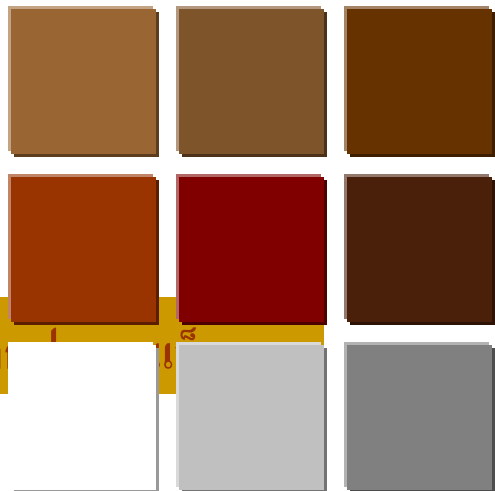
กระเบื้องมุงหลังคา

กระเบื้องมุงหลังคาในเขตอนุรักษ์ ควรเป็นกระเบื้องว่าว (สีเหลืองขนมเปียกปูน) หรือกระเบื้องลูกฟูกลอนเล็กอย่างสั้น กระเบื้องมุงหลังคาในเขตอนุรักษ์ชุมชนชนบทริมน้ำ ควรเป็นกระเบื้องว่าว กระเบื้องลูกฟูกลอนเล็ก กระเบื้องคอนกรีตหรือสังกะสีชุบสีที่เหมาะสม ไม่ควรใช้กระเบื้องเซรามิค สีของกระเบื้องควรเป็นสีโทนธรรมชาติ เช่น สีขาว สีขาว-เทา สีเทา สีน้ำตาล หรือสีอิฐ ไม่ควรใช้สีสดจัดจ้านหรือกระเบื้องที่เป็นมันวาวสะท้อนแสง

กระเบื้องว่าว

สีของกระเบื้องมุงหลังคาที่เหมาะสม

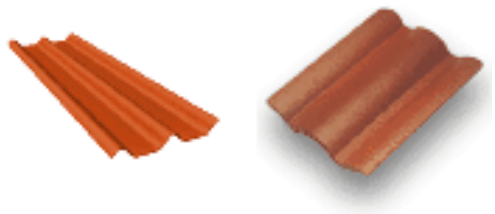

กระเบื้องดินเผา

กระเบื้องคอนกรีต

สังกะสีชุบสี

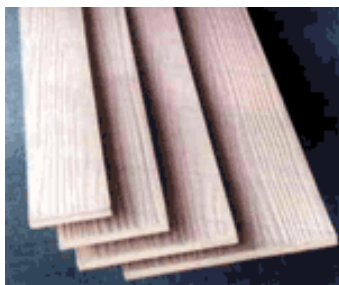

สีของฝาเรือนและอาคาร

ฝาเรือนในเขตอนุรักษ์ทั้ง 3 บริเวณ ควรเป็นฝาไม้หรือไม้ฝาสำเร็จรูปสังเคราะห์ สีของอาคารควรเป็นสีเนื้อไม้ สีน้ำตาล สีน้ำปูน หรือสีครีม

ตัวอย่างของฝาเรือน รวมถึงประตูบานเฟี้ยมที่ใช้เป็นฝาเรือนด้านหน้าของเรือนแถวริมน้ำและสีที่เหมาะสมสำหรับอาคารในเขตอนุรักษ์ทั้ง 3 บริเวณ

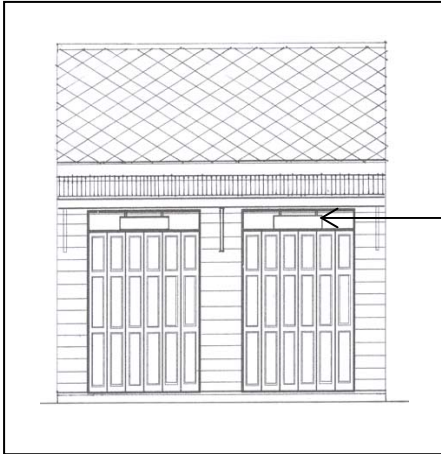

สีของฝาเรือนและอาคารที่เหมาะสม

ไม้ฝาสำเร็จรูปสังเคราะห์ สามารถนำมาใช้แทนไม้ฝาธรรมชาติได้ดี มีความคงทนถาวรกว่า ไม้ฝาสำเร็จรูปมีหลายสีให้เลือก ควรเลือกสีใกล้เคียงกับเนื้อไม้ หรือสีน้ำตาล หรือเลือกสีอ่อน ๆ แล้วทาสีที่เหมาะสมทับอีกทีหนึ่ง

ป้ายชื่อร้าน

ควรเป็นป้ายในลักษณะเดิม ที่ใช้ในบริเวณร้านค้าริมน้ำในอดีต ติดตั้งที่แผงช่องลมเหนือประตู ป้ายควรมีขนาดไม่เกิน 0.80 ตารางเมตร ควรทำด้วยไม้ ตัวหนังสือใช้ภาษาไทยเป็นหลัก แบบนูนหรือฉลุหรือแบบเรียบสีทองหรือสีขาว สีพื้นของป้ายควรเป็นสีเข้ม ไม่ควรติดป้ายชื่อร้านตรงที่ค้ำยันหลังคา เพราะจะบดบังมุมมองทางเดิน

รูปแบบป้ายดั้งเดิม ซึ่งมีสีพื้นหลังเข้ม ตัวอักษรไทยแบบดั้งเดิมเป็นหลักสีขาวหรือสีทอง และตำแหน่งติดตั้งป้ายที่เหมาะสม ซึ่งควรจะได้รับการอนุรักษ์ไว้ ขณะเดียวกันป้ายที่จะจัดทำขึ้นใหม่ ควรมีลักษณะ ขนาด และสีพื้น ตลอดจนตำแหน่งติดตั้งตามแบบของเดิม เพื่อรักษาเอกลักษณ์ขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมนี้ให้คงอยู่ต่อไป

ป้ายที่มีขนาดใหญ่หรือใช้ตัวอักษรไทยสมัยใหม่ หรือใช้ภาษาต่างประเทศเป็นหลัก หรือใช้สีพื้นเป็นสีอ่อน หรือหลากหลายสีสันทัน ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับอาคารในเขตอนุรักษ์สภาพแวดล้อมคลองอัมพวา

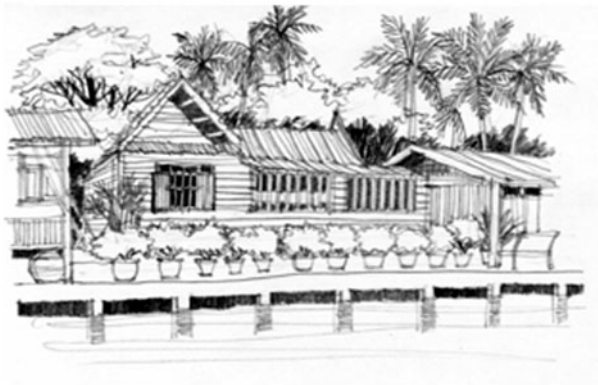
๑๓

การจัดระเบียบทางเดินเท้าริมคลอง

ทางเดินเท้าริมคลองเป็นพื้นที่ใช้สอยของคนในชุมชน และเดินเท้าของนักท่องเที่ยว จึงไม่ควรวางสิ่งของกีดขวางเกะกะ ไม่ควรมีการต่อเติมอาคารยื่นล้ำเข้าไปในคลอง โถงน้ำและต้นไม้ควรจัดวางให้ชิดด้านใดด้านหนึ่ง รวมทั้งสร้างราวกันหรือติดตั้งคอมไฟถนน เพราะจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนกับน้ำและทัศนียภาพโดยรวมของชุมชนริมน้ำ

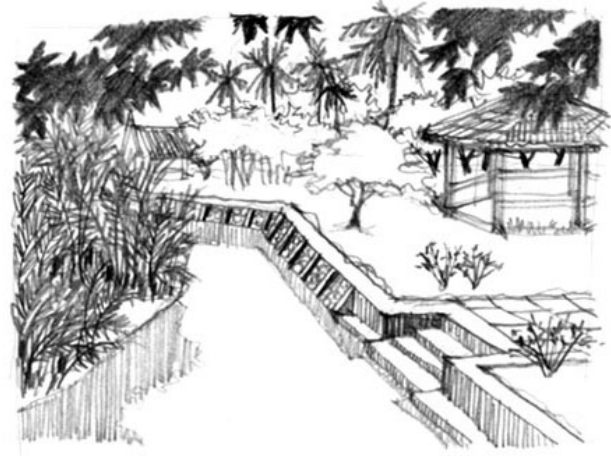
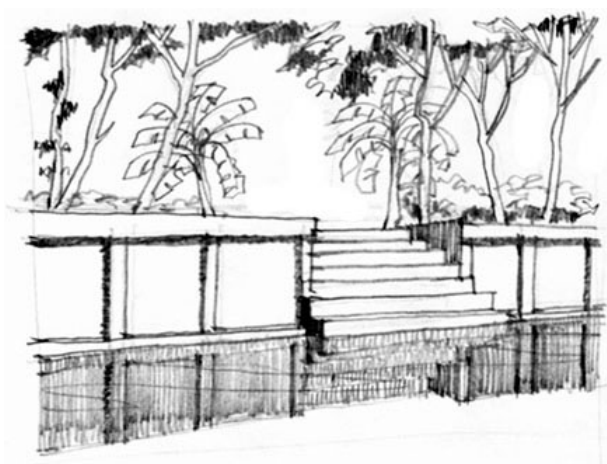
การสร้างราวกัน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับน้ำถูกตัดขาดจากกัน การติดตั้งคอมไฟถนน ทำให้กลายเป็นสิ่งแปลกปลอมที่เพิ่มเข้ามา ส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพโดยรวมของชุมชน ควรหลีกเลี่ยง

การจัดวางกระถางต้นไม้เป็นแนว สามารถใช้แทนราวกันทางเดินได้ มีความสวยงามและนุ่มนวลกว่าราวเหล็กหรือคอนกรีต ทั้งยังสามารถโยกย้ายปรับเปลี่ยนหรือเปิดช่องว่างเพื่อสร้างบันไดลงคลองหรือจัดตั้งม้านั่งแทรกได้โดยง่าย

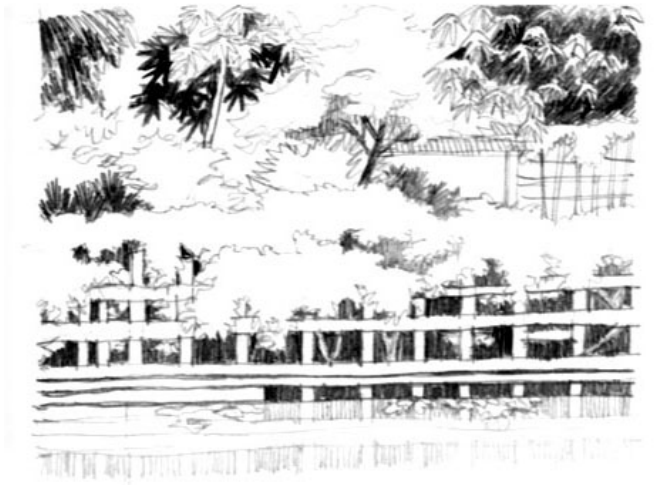
บริเวณที่ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำกัดเซาะตลิ่งหรือการทรุดตัวของตลิ่ง ควรปล่อยให้สภาพธรรมชาติให้มากที่สุด เพื่อรักษาพื้นที่ชายตลิ่ง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำขนาดเล็กที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่อาหารในระบบนิเวศของแม่น้ำและคลอง หรือใช้พืชพันธุ์ธรรมชาติ เช่น จาก ลำพู เหงือกปลาหมอ ฯลฯ แทนการสร้างเขื่อน กรณีที่มีความจำเป็นต้องสร้างเชือกกันตลิ่ง ควรเลือกรูปแบบที่ใช้พืชพันธุ์ธรรมชาติ ผสมกับวัสดุจากธรรมชาติ เช่น ใช้ไม้พุ่มริมน้ำร่วมกับต้นมะพร้าว หรือแนวต้นลำพูขนาดเล็กร่วมกับเขื่อนหินทิ้ง หลีกเลี่ยงการสร้างเขื่อนคอนกรีตที่สูงใหญ่

รูปแบบเขื่อนที่ไม่เหมาะสม

เขื่อนคอนกรีตแม้มีขนาดไม่ใหญ่โตนัก แต่ก็มีผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของแม่น้ำ คู คลอง นอกจากนี้ยังไม่ส่งเสริมให้เกิดภูมิทัศน์ที่ดีของคลอง ความแข็งแรงต่างของเขื่อน ทำให้ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำ คู คลองมีความสวยงามและน่าสนใจลดลงโดยเฉพาะเวลาน้ำลง จึงควรหลีกเลี่ยง

รูปแบบเขื่อนที่เหมาะสม

เขื่อนที่ใช้ไม้พุ่มริมน้ำตามธรรมชาติร่วมกับวัสดุธรรมชาติ เช่น ต้นมะพร้าวหรือไม้มะพร้าว ช่วยรักษาความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่สวยงามของแม่น้ำ คุณ

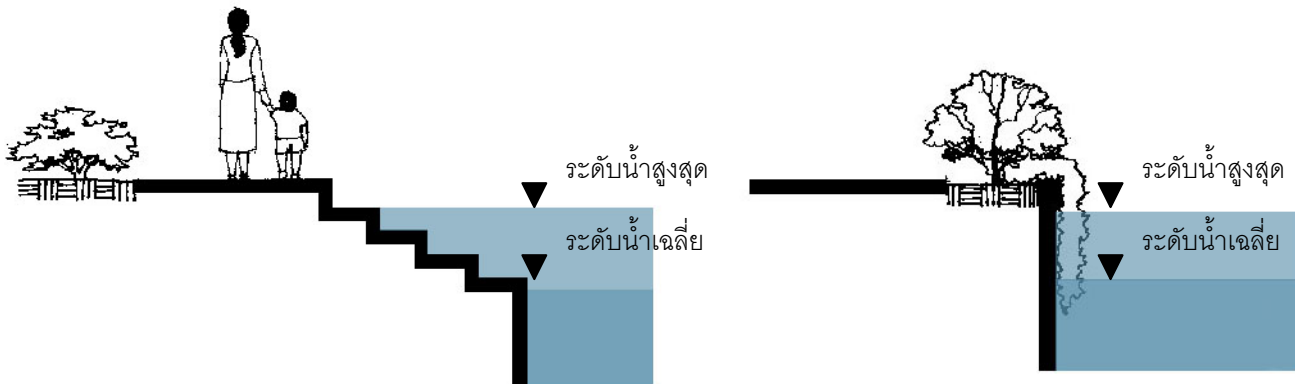

บริเวณที่ไม่มีปัญหาน้ำกัดเซาะและตลิ่งพัง อาจปล่อยให้ธรรมชาติทำหน้าที่ของตัวเอง เช่น ในกรณีนี้ทั้งฉากหน้า (Foreground) ตัวอาคารและฉากหลัง (Background) กลมกลืนกัน ช่วยให้ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำคุณ คลองสวยงามและน่าสนใจยิ่งขึ้น

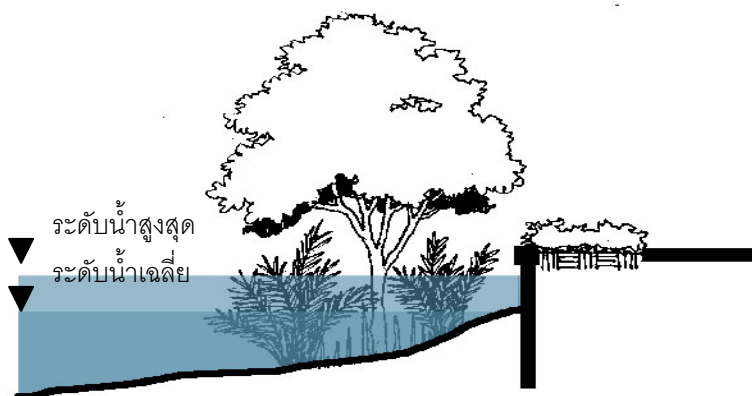
เขื่อนหินทิ้งค่อนข้างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของคลอง และยังสามารถปล่อยให้ต้นไม้ขึ้นได้ตามธรรมชาติ นอกจากนี้การถอยร่นอาคารเข้าไป ช่วยให้เกิดภูมิทัศน์ริมน้ำที่ดีและสอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติ

ตัวอย่างการแก้ไขและปรับปรุงเขื่อนคอนกรีต

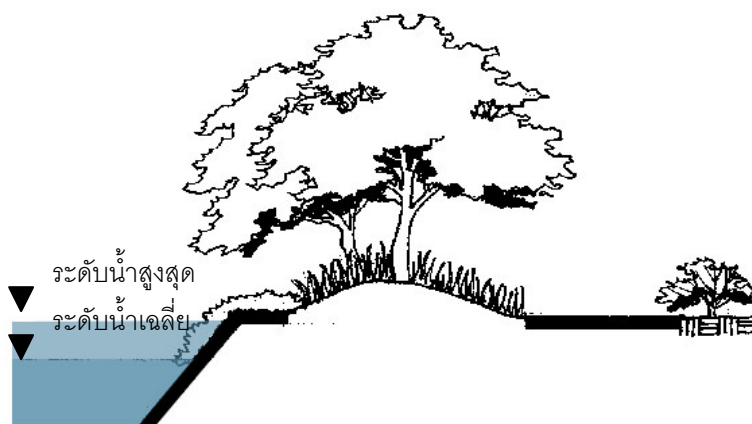

การทำเขื่อนคอนกรีตบางช่วงในลักษณะเป็นขั้นบันไดร่วมกับ
การปลูกต้นไม้ด้านหน้าเขื่อน ช่วยลดความแข็งแรงกระด้างของ
ตัวเขื่อนลงได้ นอกจากนี้ยังสามารถใช้งานเป็นที่นั่งเล่น
พักผ่อน ชมกิจกรรมทางน้ำ เช่น การแข่งเรือ และเปิดโอกาส
ให้คนสัมผัสน้ำมากขึ้น

การปลูกไม้พุ่ม ไม้คลุมดินและไม้เลื้อย คลุมตัวเขื่อน
สามารถลดความกระด้างของเขื่อนคอนกรีตลงและยัง
ก่อให้เกิดภูมิทัศน์ที่สวยงามของคุณ คลอง

การปล่อยให้ต้นไม้ขึ้นตามธรรมชาติ
พร้อมกับการปลูกพืชพันธุ์ที่ทนน้ำ
ท่วมหน้าเขื่อน ช่วยลดความแข็งแรง
กระด้างของเขื่อนลง แลดูเป็น
ธรรมชาติโดยเฉพาะเวลาที่น้ำลดต่ำ

การปลูกต้นไม้คลุมตัวเขื่อนคอนกรีต
ตลอดทั้งแนว ช่วยแก้ไขความแข็งแรง
กระด้างของเขื่อน และสร้าง
บรรยากาศที่สดชื่น รวมทั้งเพิ่มความ
น่าสนใจของภูมิทัศน์ริมน้ำ หากพื้นที่
ทางด้านหลังเขื่อนมากสามารถทำ
เป็นสวนสาธารณะเชื่อมต่อกับพื้นที่
ริมคลองได้อีกด้วย

การทำเขื่อนหินทิ้งพร้อมกับปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน นอกจากจะเป็นการเก็บ รักษาสภาพธรรมชาติเอาไว้ ใช้ง่าย ใช้น้อยแล้ว ยังก่อให้เกิดภูมิทัศน์ริมคลองที่ดี อีกด้วย

การปล่อยให้พืชพันธุ์ตามธรรมชาติทำหน้าที่เป็นเขื่อนและทำทางเดิน ยกलय ช่วยรักษาระบบนิเวศน์และก่อให้เกิดภูมิทัศน์ที่กลมกลืนกับ ธรรมชาติ

